

De slotrede van den Heer *van Dien* werd luide toegejuicht, waarna deze laatste zitting van het Congres om ca. 5 uur werd gesloten.

Om 7 uur verzamelden zich een ca. driehonderd personen, waaronder vele dames in het Concertgebouw aan het officieele diner. In de zaal waren een achttal groote tafels opgesteld, het podium was achter een haag van groen verborgen en de zaal had met de vele planten en bloemen een zeer feestelijk aanzien.

Aan de hoofdtafel hadden, behalve het presidium van het Congres, de Heeren *Wibaut*, als waarnemend hoofd van de gemeente Amsterdam, en de Heer *F. K. J. Heringa*, als vertegenwoordiger van den Minister voor Landbouw, Handel en Nijverheid, plaats genomen.

Aan het diner bracht de Voorzitter, de Heer *van Dien* een toast uit op de Staatshoofden van alle vertegenwoordigde landen en Mr. *Macpherson* op de Koningin en de Koninklijke familie.

Mevrouw *Margot Mey-Koning* bood den Heer *van Dien* namens een groep Instituutleden een mooi bloemstuk aan, als huldeblijk voor zijn schitterende leiding.

De Heer *Heringa* deelde in zijn toast mede, dat hij met hooggespannen verwachtingen naar dit diner van organisatoren is gekomen. Intusschen overtrof de organisatie ervan zijn stoutste verwachtingen. De spreker verheugde er zich over, als vertegenwoordiger der Regeering, in Mr. *Goudekot's* referaat te hebben gelezen, dat het accountantsberoep gedeeltelijk zijn bloei te danken heeft aan het ingrijpen van de Regeering in het economische en sociale leven en aan de uitbreiding van de belastingen. De spreker meende derhalve te mogen verwachten zich in een kring van lieden te bevinden, die die maatregelen en ook de belastingen, die geheven worden, met een dankbaar gevoel aanvaarden.

De spreker noemde het Congres, geheel los van den wetenschappelijken arbeid die verricht werd, een verblijdende gebeurtenis als symptoom van het herstel der internationale betrekkingen tusschen de verschillende landen.

De Heer *Heringa* had in Prof. *Montgomery's* referaat gelezen, dat men aan een wettelijke regeling van het accountantsberoep in Amerika voor de praktische bedrijfsuitoefening weinig waarde hecht. De spreker stelde daartegenover de Europeesche meening, of beter de meening op het Continent, dat men van den Wetgever verwacht, dat hij leiding zal geven aan het beroep.

De spreker sprak den wensch uit, dat er in de toekomst slechts één internationale accountantsorganisatie zou bestaan als voorbode van een internationale verbodering; voorts hoopte hij dat de gasten door dit congres er toe zouden worden gebracht Holland te leeren waardeeren en dat deze waardeering er toe zou leiden, dat ze hier terug zouden komen om het vele schoone, dat Holland biedt, te leeren kennen.

De spreker bracht ten slotte een dronk uit op de nieuwe internationale organisatie en zijn President, den Heer *van Dien*...

De Heer *Wibaut*, die vervolgens speehte, zeide sinds 'de opening van het Congres onder den indruk te zijn van het cijfer van 60.000 georganiseerde accountants, die er in de wereld zijn, welk cijfer door den Heer *van Dien* in zijn openingsrede genoemd was. Uitgaande van de veronderstelling dat een accountant gemiddeld 4000 dollar per jaar verdient, komt het geheel de gemeenschap derhalve op 240.000.000 dollars per jaar te staan.

De spreker meende, dat een dergelijke uitgaaf voor de gemeenschap slechts gerechtvaardigd is door het aandeel dat de accountant neemt in het bevorderen van de toepassing van efficiency in productie en in beheer, efficiency in particuliere ondernemingen en in openbare lichamen. Spreker verheugde zich er over, dat dit deel van het werk van den accountant iederen dag groeiende is, en snel groeiende is en dat op dit

gebied de accountant en de raadgevende technische „efficiency-engineer” samenwerken met hetzelfde doel.

De spreker kwam tot de conclusie, dat de economische nuttigheid van den accountant bepaald wordt door en evenwijdig loopt met den invloed, dien hij heeft op de ontwikkeling van efficiency op alle gebieden.

De Heer *Wibaut* dronk ten slotte op het instituut van Accountancy en wenschte het toe, dat het er in zal slagen dit gedeelte van den accountantsarbeid in betekenis te doen toenemen en de bevordering van de toenemende efficiency op ieder gebied sterker te doen worden, waardoor de economische en daarmede de maatschappelijke nuttigheid van het accountantswerk voortdurend zou worden verhoogd.

Prof. *Montgomery* toostte op den band, die dit Congres gelegd heeft tusschen Europa en Amerika.

De Italiaansche afgevaardigde, *le Chevalier Charles Torzani*, die bij den aanvang van zijn speech met heel en half gelukte fascistische begroetingen werd aangemoedigd, dronk op de stad Amsterdam. De Heer *Torzani* zeide o.a. dat de warme ontvangst, welke dit Congres ten deel viel, ruimschoots het gemis aan zonnearmte in Amsterdam goedmaakte, hetgeen op hem als zoon van het zonnige Italië zoo'n sterken indruk maakte.

De Heer *Thomas Keens* geloofde, dat hij de meening van het Congres weergaf, indien hij den Heer *van Dien* verzocht niet te spreken van den laatsten keer, dat hij op een internationaal congres de voorzittersstoel innam, zooals deze in zijn slotrede gedaan had. Hij dronk op het welzijn van den Heer *van Dien*, en zette met succes het „he is a jolly good fellow” in, hetgeen door alle aanwezigen werd medegezongen.

De Heer *Jores* uit Crefeld bracht in zijn speech hulde aan de dames, die ons accountants door hun geringe ijverzucht op ons aller „Freundin”, de accountancy, in staat stelden, ons werk met toewijding te verrichten.

De Heer *Hogeweg* sprak als voorzitter van het Ned. Instituut van Accountantss. woorden van dank tot alle gasten voor hunne aanwezigheid, waaronder er vele waren, die een groote reis hebben gemaakt, om op dit Congres te kunnen medewerken. De Heer H. dankte vertegenwoordigers van lands- en stadsbestuur voor hunne belangstelling, en de schrijvers der referaten en de debaters voor hunne medewerking. Aan het slot verzocht de Heer H. de aanwezige Hollanders met hem het glas te ledigen op de gezondheid van onze gasten.

Vervolgens bracht de Heer *Pannard* hulde aan den heer *Frese*, de Heer *Bulculesco* dronk op den bloei van Rotterdam en Mr. *Thomas J. Dybward* speehte op Nederland, dat het Congres zoo gastvrij had ontvangen.

Na deze toespraken was het officieele diner geëindigd, maar men bleef nog een uurtje napraten en er werd wat gedanst, waarna om ca. 12 uur de aanwezigen huiswaarts togen, een zeer aangename herinnering rijker aan dezen zeer goed geslaagden feestavond.

L. POLAK

FISCALITEITEN

Hoever gaat de bevoegdheid van den fiscus, wat betreft het vragen van overlegging van boeken en bescheiden door belastingplichtigen?

De Wet maakt onderscheid tusschen kooplieden en anderen.

Boekinzage kan ingevolge art. 70 bij de regeling van den aanslag aangevraagd worden door den Inspecteur, of den door hem aangewezen ambtenaar, doch alleen aan den koopman. Bij reclame kan de Inspecteur dit vragen aan iederen belastingplichtige. Bij weigering van een of ander wordt de aanslag krachtens art. 75 gehandhaafd, indien niet gebleken is, dat hij ten onrechte is opgelegd. Krachtens art. 80 geschiedt hetzelfde

bij Beroep door den Raad van Beroep, indien dit den Raad niet gebleken is.

Het onderscheid hier gemaakt tusschen kooplieden en anderen is in de practijk al zeer onlogisch, daar de Inspecteur het toch in de hand heeft door een verhoogden aanslag, bij reclame inzage te vragen van de boeken en bescheiden, waardoor het cenig gevolg is, dat de inzage gepaard gaat met allerlei administratieve rompslomp, te hoogen aanslag, reclames enz. Het dankt zijn oorzaak aan de behandeling der Wet in de 2de Kamer, toen deze eerst de inzage van boeken en bescheiden van particulieren schrapte, doch haar later weer invoerde bij de behandeling van de artikelen betrekking hebbende op de reclames.

Bij deze verplichting tot het verleen van inzage van boeken en bescheiden doen zich verschillende vragen voor, waarvan diverse als het recht op het maken van aanteekeningen en op het meermalen inzage nemen geen nadere vermelding behoeven. Twee punten wil ik hier bespreken.

- 1°. Welke boeken en bescheiden kunnen gevraagd worden;
- 2°. Zijn alleen de boeken, die de koopman als zoodanig houdt bedoeld.

Wat het eerste punt betreft, stellen sommigen zich op het standpunt, dat men aan dien eisch voldoet, indien de deskundige uit de overgelegde boeken en bescheiden de juistheid der gedane aangifte zou kunnen afleiden. Het is duidelijk, dat het recht tot het nemen van inzage van boeken en bescheiden dan zeer beperkt zou zijn, daar slechts zeer bepaalde bedrijfshandelingen maar in een enkel boek genoteerd worden en dus in dat geval een rijke bron van moeilijkheden voortdurend aanwezig zou zijn.

De Hooge Raad is het met deze lezing niet eens. In twee gevallen B. 2876 en B. 3306 was er sprake van het onderzoek bij een bank, waar men bezwaar had gemaakt tegen inzage van het rekening-courantboek. In beide gevallen had de Raad van Beroep beslist, dat wel op andere wijze kon blijken, dat onder de debiteuren geen gefingeerde rekeningen voorkwamen. De Hooge Raad besliste echter, dat al zou dit ook al mogelijk zijn, het Rekening-Courantboek toch zeer zeker behoort tot de boeken, die kunnen dienen tot staving der aangifte. De deskundige was dus in zijn recht, indien hij inzage van dit boek vroeg met de bedoeling om de aangifte van de bank te controleeren. Hij voegt er echter aan toe in eerstgenoemd arrest, dat de Raad echter wel zal hebben te onderzoeken, wat de bedoeling van het onderzoek is geweest, daar boekonderzoek alleen is toegestaan ter controleering der aangifte van den belastingplichtige. Door deze uitspraak wordt het bankgeheim beschermd, doch tegelijkertijd staat wel vast, dat de eenige vraag, die men hierbij te beoordeelen heeft is, of het boek kan dienen tot staving der aangifte. Is dit het geval, dan kan overlegging gevraagd worden.

In verband met de gemaakte splitsing tusschen kooplieden en niet kooplieden, rijst de vraag of de verplichting tot overlegging van boeken en bescheiden zich bepaalt tot de bedrijfsboekhouding, of dat alle boeken, ook die het privévermogen betreffende, aan de ambtenaren van den Accountantsdienst overgelegd moeten worden.

Bij nader inzien is voor de eerstgenoemde meening weinig reden. In de eerste plaats staat in art. 70 Wet I.B., dat overlegging gevraagd kan worden van boeken en bescheiden, die kunnen dienen tot staving der aangifte. Daar ook de inkomsten uit het particulier vermogen op de aangifte voorkomen, is er dus geen enkele reden om de boeken, waarin deze geadministreerd zijn, of die, waaruit deze zijn af te leiden, niet te rekenen tot de boeken en bescheiden, die kunnen dienen tot staving van de aangifte.

Trouwens ik geloof te mogen opmerken, dat ook het Wetboek van Koophandel geen onderscheid maakt tusschen zaak- en privéboeken. Art. b W.v.K. toch zegt sinds de laatste wijziging, dat elke koopman verplicht is van zijn vermogenstoestand en van

alles wat zijn bedrijf betreft aanteekening te houden op zoodanige wijze, dat uit de gehouden aanteekeningen te allen tijde zijne rechten en verplichtingen kunnen worden gekend. De administratie van het privé- en het zaakvermogen worden dus in een adem genoemd. Het is trouwens duidelijk, dat men beide zal noodig hebben om te kunnen komen tot aanteekeningen, waaruit de verplichtingen en schulden gekend kunnen worden.

Zou men nog in twijfel verkeer, of dit wel de bedoeling van den wetgever geweest is, dan is kennisnemen van de Memorie van Toelichting voldoende. De Minister begint te zeggen, dat de verplichting om aanteekening te houden van den vermogenstoestand op het eerste oog nieuw schijnt te zijn en betoogt dan, dat ook reeds uit de oude redactie van het artikel, dat immers sprak van de verplichting van boek te houden van zijn schulden en inschulden, zijner verbintenissen en in het algemeen van alle uitgaven en ontvangsten van welken aard ook, klaarblijkelijk volgt, dat deze verplichting reeds bestond, terwijl ook het moeten opmaken van een staat en balans dwingt tot het houden van rekeningen, die den vermogenstoestand aangeven.

Hij vervolgt ten overvloede, dat het gewenscht was de verplichting tot het houden van aanteekeningen aangaande den vermogenstoestand afzonderlijk te noemen, ten einde *duidelijk te doen uitkomen*, dat de aanteekeningen *niet* tot het bedrijf mogen worden beperkt en wel, omdat de schuldeischers op het gansche vermogen verhaal hebben. Het belang van de aanteekeningen aangaande den vermogenstoestand doet zich voornamelijk gelden in geval van faillissement.

De Minister eindigt met te zeggen, dat de koopman volstaan kan, wat de aanteekeningen aangaande zijn privévermogen betreft, met die, welke noodig zijn dit te doen kennen, terwijl hij aangaande zijn bedrijf alles moet noteeren. De bedoeling hiervan is klaarblijkelijk, dat hij geen aanteekening behoeft te houden van zijn privé-uitgaven.

Ik geloof dus, dat ik uit het bovenstaand terecht de conclusie trok, dat, waar de Wet den koopman de verplichting oplegt boek te houden én van zijn bedrijf én van zijn privévermogen, er geen reden is aan te nemen, dat de privé-administratie niet zou behoeven worden overgelegd aan den deskundige bij het onderzoek van de aangifte.

Tenslotte zou ik mij nog een vraag willen veroorloven aan mijne collega's in het vrije beroep. Verdient het tegenover deze wettelijke verplichting van den koopman geen aanbeveling om in gevallen, dat het privévermogen niet gecontroleerd is, hetgeen toch meestal het geval is, in het rapport van deze beperking van de opdracht melding te maken?

J. H. HAGEMAN

UIT HET BUITENLAND

Red.: J. E. ERDMAN, JAC. H. KRAMER en C. J. MEYER
(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

THE ACCOUNTANT

No. 2717. *Amalgamations*. Een uittreksel van twee lezingen door A. E. Cutforth, C. B. E., F. C. A., voor de London School of Economics met betrekking tot het door hem geschreven werk „Methods of Amalgamations”.

De ontwikkeling van de „joint-stoek” onderneming, de perfectioneering van de communicatiemiddelen, het steeds grooter wordende gebruik van machinerieën, de massaproductie, de omstandigheid dat het drijven van zaken ingewikkelder wordt en de uitbreiding van de industrie in het buitenland zijn factoren,